

En konflikt ur två synsätt

En analys av två globala mediekanalers
nyhetsförmedling av Ukrainakonflikten

Christian Isberg och Kamil Sytniowski

Examensarbete för kandidatexamen i medie- och
kommunikationsvetenskap 15hp.

Halmstad 2015-05-12

En konflikt ur två synsätt

En analys av två globala mediekanalers nyhetsförmedling av
Ukrainakonflikten

Christian Isberg & Kamil Sytniowski

Titel: En konflikt ur två synsätt - En analys av två globala mediekanalers nyhetsförmedling av Ukrainakonflikten.

Författare: Christian Isberg & Kamil Sytniowski.

Handledare: Ebba Sundin.

Examinator: Martin Danielsson.

Typ av arbete: Examensarbete för kandidat i medie- och kommunikationsvetenskap (15 hp).

Tidpunkt: v.37 – v.50 2014.

Antal ord: 11704

Syfte och frågeställningar: Syftet med denna studie av de globala mediekanalerna CNN och Russia Today är att tydliggöra vilka ståndpunkter som framförs i de undersökta medierna och att försöka kartlägga hur Ukrainakonflikten mer övergripande förmedlas. Frågeställningarna är: vilka är skillnaderna och likheterna i kanalernas nyhetsförmedling av händelserna? Vilket budskap förmedlas av respektive nyhetskanal gällande konflikten? Hur förmedlas budskapen genom ordval? Hur förmedlas budskapen genom källor?

Metod och material: Metoden som studien använder sig av är innehållsanalys på ett material som är kodad enligt Krippendorff-modellen.

Huvudresultat: Skillnader och likheter existerar mellan mediekanalerna CNN och RT i deras nyhetsförmedling och hur budskapen förmedlas. Skillnaderna består i ordval och källor, likheterna består i användningen av källor som uteslutande stödjer påståenden. Budskapen som förmedlas är pro-ukrainskt (CNN) och anti-ukrainskt (RT) och budskapen förmedlas genom laddade ordval och kontextuellt relevanta källor.

Nyckelord: Ukraina, CNN, RT, förmedling, budskap.

Tack till

Ebba Sundin, för god handledning.

Jonna Johansson, för insiktsfulla kommentarer.

Innehållsförteckning	Sida
1. Inledning	5
1.1 Historisk bakgrund	5
1.2 Problemformulering	6
1.3 Syfte och frågeställningar	7
1.4 Avgränsningar	7
2. Teori och tidigare forskning	8
2.1 Inledning	8
2.2 Agenda-setting teorin	8
2.3 Tidigare forskning	10
3. Metoder och material	11
3.1 Inledning	11
3.2 Kritisk innehållsanalys och Krippendorff-modellen	11
3.3 Det kritiskt realistiska perspektivet	14
3.4 Strategiskt urval	15
3.5 Medieöversikt	17
4. Resultat	18
4.1 Inledning	18
4.2 Skillnader och likheter	18
4.3 Budskapen och dess förmedling	22
5. Analys	23
5.1 Inledning	23
5.2 Analys av resultat	23
5.3 Budskapen och dess förmedling	30
5.4 Resultatsammanfattning	32
5.5 Slutsatser	33
6. Slutdiskussion	32
7. Källförteckning	36
Bilaga: 1.A. Citatöverblick	40
Bilaga: 1.B. Objektanalys 1	41

1. Inledning

Genom historien har medier täckt konflikter och kriser på olika sätt. Det kan handla om tidningsartiklar, nyhetssändningar, undersökande journalistik, reportageböcker. I dagens samhälle har också TV och sociala medier fått en allt större betydelse som kanaler.

I den rådande konflikten i Ukraina finns det flera exempel på hur medier idag arbetar med att förmedla händelserna i en konfliktzon. Den bild som förmedlas till läsaren kan vinkla en händelse eller ett skeende för att just ge mediernas bild av verkligheten (McQuail 2010:463). Detta kan ses som en form av maktutövning: makt att kunna påverka eller forma läsarens uppfattningar. Konflikten pågår fortfarande och medier rapporterar också fortfarande om detta. Mediernas makt eller påverkansmöjligheter på läsaren och på samhället är intressant. Vi har valt ämnet att försöka se på skillnaderna – och likheterna – i rapporteringen mellan de två stora mediekanalerna CNN och Russia Today (RT), i deras rapportering av Ukrainakonflikten. Det är en konflikt i vår samtid som medierna täcker.

Händelserna som utspelar sig i Ukraina fick vara en form av referenspunkter utifrån vilka vi ville se hur dessa mediernas budskap eventuellt skiljer sig åt: samma händelse sett ur två synsätt och hur nyhetsförmedlingen eventuellt speglar den geopolitiska sfären – eller doktrinen – som CNN respektive RT kan ses existera inom.

1.1 Historisk bakgrund

Ukraina är till ytan den största nationen helt inom Europas gränser. Landet har 44 miljoner invånare – varav 2,8 miljoner i huvudstaden Kiev – och gränsar till sju länder, varav den längsta geografiska gränsen är mot den Ryska Federationen (National Geographic). Ukraina uppstod som en enad stat under 800-talet och har över tid bestått av ett antal hertigdömen.

År 1853 startade Krimkriget vilket för övrigt anses ha inneburit starten för den moderna tidens krigsjournalistik. Nationalrepubliken Ukraina grundades år 1917 under den ryska revolutionen och ett år senare utropade sig den västra delen av dåvarande Ukraina till en egen republik (Västra Ukrainska Nationalrepubliken). Detta var en motreaktion till de proryska krafterna i landets östra delar, vilka hävdade att Ukraina skulle införlivas i Sovjetunionen. Året därefter införlivades hela staten Ukraina i Sovjetunionen.

Under andra världskriget ockuperades Ukraina av axelmakterna och separerades från Sovjetunionen. Ukraina blev då en del av den rumänska s.k. Karpatrepubliken.

År 1945 införlivades Ukraina åter i Sovjetunionen med status som folkrepubliken Ukraina.

År 1971, under det kalla kriget, överlämnade Sovjetunionen Krimhalvön till Ukraina. Halvön utgjorde bland annat ett omfattande militärt basområde för den sovjetiska Svarta Havs-flottan.

År 1991 blev Ukraina en självständig stat i samband med upplösningen av Sovjetunionen.

År 2013 uppstod spridda protester i Ukrainas västra delar, riktade mot den dåvarande presidenten Viktor Yanukovych och dennes styre av landet. Under namnet ”Euromaidan” koncentrerades protesterna till torget Maidan, Självständighetstorget på ukrainska, i huvudstaden Kiev. Namnet reflekterade protestanternas geopolitiska övertygelse (Helpeuromaidan), en strävan att närma sig Västeuropa.

Protesterna eskalerade och ledde till våld med dödsfall. President Yanukovych flydde senare till den Ryska federationen. Därigenom uppstod ett visst maktvakuum och ett nyval genomfördes som ledde till en ny regering. Resultatet ogiltigförklarades av den pro-ryska minoriteten i nationens östra delar. Invånare i bl.a. Donetsk och Donbass vände sig till den ryske presidenten Putin för stöd mot den nya regeringen i Kiev.

En väpnad konflikt utbröt när väpnade enheter – utan nationella identifikationer – landsteg på Krimhalvön. I samband med detta gick delar av den proryska minoriteten i Donetsk ut i väpnad kamp mot Ukrainas styrkor. I mars 2014 inlemrades Krim formellt i den ryska federationen.

1.2 Problemformulering

Det kan hävdas att medier har en form av informationskontroll genom att de kan ha en exklusiv tillgång till att täcka händelseutvecklingen i konfliktzoner. De har resurser att vara på plats och verktyg för att förmedla information. Detta kan bli ett problem i de fall det är mediernas version som dominerar täckningen och både direkt och indirekt påverkar läsarnas uppfattning.

I vår studie ska vi behandla ett par problemformuleringar: Är det journalisterna som formar mediet efter egna åsikter och deras åsikter som reproduceras genom mediekanalen? Måste de förhålla sig till en agenda eller riktlinjer satta av kanalen som kan färga nyhetsförmedlingen?

I dagens samhälle går informationsflödet snabbt och mediekanaler kan nå ut med sina budskap till individer över hela jorden. Genom att mediekanalerna kan finnas på plats där händelser utspelar sig så möjliggör detta att medierna förmedlar denna händelse utan att läsaren själv på plats kan uppfatta vad som hänt. Detta innebär att medierna kan tolka en händelse för att själva få vinning i hur tolkningen förmedlas och tas emot av läsaren.

Detta är ett utomvetenskapligt problem i vår samtid, att individen inte kritiskt granskar vad medierna förmedlar på en daglig basis och att detta kan bidra till att individen präglas av mediets dagordning. Detta är något som studien vill belysa. Ett inomvetenskapligt problem kopplat till den mängd nyheter som förmedlas dagligen är att forskningsvärlden inte har möjlighet till att effektivisera forskningen av det publicerade materialet. Detta är något som denna studie åtgärda genom att granska mediekanalerna CNN och Russia Today's och deras nyhetsförmedling av konflikten i Ukraina som pågår i vår samtid.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka på vilket sätt nyhetsförmedlingen kan skilja sig åt och som kan tänkas ha sin grund i olika samhällsideologier som medier verkar inom. Vi har valt att studera några artiklar om Ukraina-konflikten som har publicerats i CNN respektive i RT. Vi studerar närmare vilka ståndpunkter som framförs i dessa två mediekanaler.

Utifrån detta syfte har vi konkretiserat följande frågeställningar som vi försöker besvara i studien:

Hur framställer CNN och RT konflikten i Ukraina i dessa nyhetsartiklar?

- Hur ser kanalernas dagordning ut i form av skillnaderna och likheterna i nyhetsförmedlingen av händelserna?
- Vilket budskap förmedlas av respektive nyhetskanal i artiklarna?
- Hur förmedlas budskapen genom ordval i nyhetsartiklarna?
- Hur förmedlas budskapen genom val av källor i artiklarna?

1.4 Avgränsningar

Ämnet i sig är mycket omfattande. Det har skrivits och skrivs en stor mängd nyhetsartiklar om Ukraina-konflikten. Det finns också ett stort antal medier som täcker konflikten. Därtill kommer att sociala medier av olika slag också publicerar inslag om konflikten. Inom ramen för denna uppsats avgränsar vi oss till att närmare studera fem artiklar hos dessa två större

mediekanaler. Ämnet i artiklarna är händelser i den väpnade konflikt som nu råder. De politiska protester som föregått konflikten tas inte med. Tidsramen inom vilken artiklarna måste vara publicerade var mellan den 1 mars och den 15 september 2014.

Tänkarna att försöka välja en global infallsvinkel ledde oss till att välja nyhetskanalerna CNN och RT som källor för artiklarna. Orsaken till valet är att de båda är globala och respektive mediekanal kan ses som att tillhöra olika geopolitiska sfärer. De båda täcker samma händelser som vi behandlar.

2. Teori och tidigare forskning

2.1 Inledning

I detta kapitel presenteras teorin Agenda-setting som vi använder i studien. Här förklarar vi och motiverar valet av denna teori. Översiktligt ska vi också nämna något om tidigare forskning som bedrivits i ämnet.

2.2 Agenda setting-teorin

Grunderna till Agenda-setting teorin, också kallad dagordningsteorin, las av Walter Lippmann på 1920-talet. Teorin bestod av Lippmanns påståenden om att medier är människans viktigaste källa till hur de ser på verkligheten.

De tankar och påståenden som Lippmann gjort utifrån sina observationer av Public Opinion vidareutvecklades och formulerades till en vetenskaplig teori på 1960-talet av McCombs och Shaw i artikeln *The Agenda-Setting Function of Mass Media*.

Enligt McCombs (2001:285) utgörs agenda-setting teorin av flertalet antaganden om att medier inte förmedlar en faktisk verklighet utan en fabricerad version av den med bakomliggande motiv. McCombs menar att människan bara är medveten om en fraktion av vad som händer runtomkring oss och att människan, i sin begränsade medvetenhet, enbart funderar på en liten del på vad vi har uppmärksammat. Enligt McCombs finns ett centralt problem för människan att till fullo, på ett intellektuellt plan, ta åt sig problem och frågor som media uppmärksammar. McCombs menar att detta beror på att människan personligen inte kan relatera till frågorna på grund av brist på personliga erfarenheter. Att medier genom sin unika närvaro på platser i världen kan behandla händelser som de sedan riktar mot människan i samhället genom urval och vad människan kommer att ta del av möjliggör att medierna kan

styra allmänhetens uppmärksamhet (Shaw & McCombs 2014:784–789).

Genom att styra uppmärksamheten möjliggör medierna att människan får en kanaliserad uppfattning om sin omvärld, den uppfattning som medierna skapar. Därmed blir människans verklighetsuppfattning och vilka frågor som är viktiga de som medierna väljer att förmedla.

Enligt McCombs använder sig människan av medier som en form av riktningvisare för att få vägledning i vilka frågor som är viktiga i samhället. På så sätt kan människan använda dessa frågor för sin egen dagordning. Exempelvis kan frågor som tas upp i nyhetsändringar och i dagstidningar skapa en specifik övertygelse hos allmänheten om att frågorna är viktiga och värda att ta del av. Den formen av riktad övertygelse kan användas för att påverka den allmänna opinionen i ett land i ett maktsyfte.

Detta är den första nivån av agenda-setting teorin. Den kallas mediernas dagordningsfunktion och består av vad medier förmedlar och vad det är för frågor som anses som viktiga.

Den andra nivån av agenda-setting teorin kallas mediernas dagordningsmakt och utgörs av hur medierna organiserar sitt inflytande genom hur människor uppfattar händelser och frågor. Den andra nivån har växt fram under modern tid och tar upp hur medier skildrar olika aspekter av ett objekt. Exempelvis hur influeras människans tankegångar kring hur ett objekt skildras av en mediekanal. Därmed blir det av intresse att förstå varför ett objekt eller händelse skildras på ett sätt och inte enbart vad det är för objekt eller händelse som skildras. Hur ett objekt eller händelse skildras är ytterligare ett steg i mediernas maktutövning som riktar sig till att skapa och bibehålla kontrollen över en dagordning men också över hur människan tänker kring dagordningen.

Att förstå vad medier skildrar och hur detta görs kan ses öka i relevans då modern teknik möjliggör snabba och vidsträckta nyhetsförmedlingar. Att människan vill ta del av sin verkliga omvärld ser agenda-setting som ett teoretiskt problem. Enligt McCombs kan människans behov av information öka sannolikheten att allmänheten i större grad omedvetet låter sig ledsagas av mediernas dagordning. Därmed finns det enligt McCombs (2001:286) ett behov av att granska medier.

I denna studie av händelser i Ukraina blir agenda-setting teorin relevant då studien ämnar lyfta fram hur två olika globala nyhetskanaler, CNN och Russia Today, väljer att beskriva händelserna.

Genom att lyfta fram hur de båda mediekanalerna skildrat händelserna kan skillnader och likheter skönjas i nyhetsförmedlingen och kring detta kunna se huruvida respektive nyhetskanal har en dagordning. Genom att identifiera skillnader och likheter mellan nyhetskanalernas nyhetsförmedling av händelser i Ukrainakonflikten möjliggör agenda-setting teorin identifieringen av vad det är för budskap som respektive mediekanal har och hur de för fram detta genom att förklara hur de beskriver sin version av ”verkligheten” i konflikten.

Temat gällande vad som ”egentligen” förmedlas som verklighet i en konflikt och hur denna verklighet gestaltas i ett maktutövningssyfte som grundas i dagordningar är centralt i denna studie.

2.3 Tidigare forskning

Vårt studium av tidigare forskning har gett intrycket att det finns ett stort antal studier av ämnet mediers makt och påverkan, framförallt för att se skillnader av hur mediekanaler förmedlar nyheter och eventuellt försöker påverka läsaren. Vi ska kommentera några av dessa här.

Den vetenskapliga artikeln *Kosovokonflikten, medierna och medlidandet* av Stig Arne Nohrstedt (et al. 2002) handlar om hur journalister och medier i Norge och Storbritannien har fått information direkt från militära källor och sedan – eventuellt- reproducerat detta i medier. Detta ansågs förmedla NATO:s uppfattning om Kosovokonflikten.

Vidare har vi i den vetenskapliga artikeln *Propagandakriget i backspegeln* a Kari Andén-Papadopoulos (2005), funnit en studie som behandlar svenska mediers påverkansförsök på samhället och varför vissa medier framställer konflikten i Kosovo på ett specifikt sätt.

I artikeln *Tio dagar som skakade världen* av Lars Nord och Jesper Strömbäck (2002) undersöks svenska mediers skildring av konflikten i Afghanistan. I artikeln görs en kvantitativ innehållsanalys för att få fram en generell bild av och slutsatser från det synliga innehållet.

Deras artikel bidrog till vår insikt att inte (enbart) studera vad som är synligt i mediernas täckning utan att gå ett steg djupare för att försöka se de bakomliggande faktorerna i det som artiklarna förmedlar.

Det förekommer också studier av bilders betydelse som påverkansfaktor. Ett exempel är den vetenskapliga artikeln *The Abu Ghraib torture photographs: News frames, visual culture and the power of images* av Kari Andén-Papadopoulos (2008). Artikeln utgår från en

frågeställning om media bedriver någon form av själv censur utifrån en satt agenda. Vi finner att text till skillnad från bilder inte ger lika stort utrymme för tolkningar i en analys mot bakgrund av att ord ser vi mer som konkret bärare av mening och budskap. Artikeln inspirerade oss till att se på hur medierna eventuellt kan försöka påverka samhället genom sitt nyhetsförmedlingsformat (Karlberg & Mral 1998:31).

I dessa artiklar används olika urvalsmetoder och innehållsanalyser. Ett specifikt urval kodas inför analysen. Vi inspirerades till att använda Krippendorff modellen som en mall för hur artiklarna i vår studie ska väljas ut, analyseras och kodas. Detta underlättar och konkretiserar vår undersökning.

3. Metoder och material

3.1 Inledning

I det här kapitlet presenterar vi studiens metodologiska ansats, perspektiv samt de avgränsningar som vi använt i studien. Vi behandlar också urvalet och det material som vi använt.

3.2 Kritisk innehållsanalys och Krippendorff-modellen

Inom den kritiska teorin är kritisk diskursanalys är en inriktning som skapades av den brittiske lingvisten Norman Fairclough. Enligt denne (1995:7) ligger det makt i språk (Bergström & Borèus 2012:375) och det finns samband mellan språk, makt och ideologi som kan vara dolt för individen (Fairclough 1992:73). Kritisk diskursanalys belyser detta samband och dessa kopplingar.

I en innehållsanalys sker tolkning och reflektion. Alveson och Sköldberg (2008:12) menar att i en kvalitativ innehållsanalys som också kan vara kritisk bidrar forskaren till viss grad med sina egna tolkningar. Detta sker genom forskarens förförståelser. För att motverka en subjektiv prägel på en innehållsanalys behövs ett systematiskt och vetenskapligt tillvägagångssätt.

Klaus Krippendorff skapade en modell för kritisk innehållsanalys och denna beskriver i detalj genom steg vilket material som skall väljas ut, kategoriseras, analyseras och presenteras. Kritisk innehållsanalys genom Krippendorff-modellen blev relevant och användbar för oss som vetenskaplig metod för att försöka finna meningsbärarna i CNN och RT artiklar.

Analysen hjälper också till att identifiera de latent och manifesterade budskap som kan finnas i artiklarna.

Exempel på analysprocessen beskrivs mer i detalj i bilaga (1.B Objektanalys 1).

Gällande innehållsanalysen och strategin för urval av texter tillämpade vi Klaus Krippendorffs modell. Den ger genom exempel, stöd för hur en vetenskaplig analys av innehållet kan delas upp och genomföras effektivt. Uppdelningen inom urvalsstrategin och i innehållsanalysen strävar, enligt Krippendorff (2004:114), att förenkla och effektivisera materialinhämtningen och analysprocessen.

Genom användningen av kritisk innehållsanalys enligt Krippendorff-modellen som metod i studien avsåg vi att identifiera latent skillnader i CNN och RT:s artiklar. Dessa identifierade skillnader låg sedan till grund för en granskning huruvida de kan spegla olika budskap samt hur budskapen förmedlas. De var också användbara för att se bakomliggande orsaker till en eventuell skillnad i nyhetsförmedlingen.

Metoden och studiens utformning kan ses som en kvalitativ metod i likhet med Krippendorffs (2004:16) uppfattning. En kvalitativ metod/studie ger möjligheten att få tillgång till sammanhang som inte träder fram på en gång utan snarare blir tydliga undan för undan (Eliasson 2013:27).

Krippendorffs mall för strukturering av innehållsanalys och materialurval applicerade vi på vår studie därför att den är ett vetenskapligt konkret och effektivt sätt att få fram precisa data som förebygger en mer subjektiv tolkning av ett innehåll som analyseras.

En innehållsanalys kan innehålla en viss grad av subjektiv tolkning. Detta kan vara ett problem men Krippendorffs vetenskapliga metodmodell för innehållsanalys reducerar förekomsten av subjektivitet i studien. Därmed blir studien resultatmässigt och vetenskapligt relevant.

Här beskrivs närmare Krippendorff-modellen.

Den kritiska innehållsanalysen enligt Krippendorff-modellen (2004:81) bör bestå av sex steg som tillämpas på texten. De förklaras enligt följande mall:

1. Unitizing: vilka data har blivit analyserad? Vad för slag av text är det? Under den här frågan ska forskaren se vilken text som är mest relevant för studien.

Det kan vara allt från bilder till nyhetsartiklar. En text kan sedan delas in i tre undergrupper: *Sampling units*, *recording/coding units* och *context units*. Undergrupperna anger vad i texten som är relevant och delar in detta i hanterbara kodningsenheter.

2. Sampling: Hur är datan definierad? Vilka avgränsningar görs för att välja det som skall analyseras för att se hur meningarna är uppbyggda i en text? Vad används för ord? Att behålla all data som är intressant för studien och förkastar det som inte är relevant. Exempelvis att välja ut nyhetsartiklar som innehåller text som är relevant för analysering i studien.

3. Recording/coding: Vad är sammanhanget i förhållande till hur data analyseras? ”Recording” innebär att man försäkras om att materialet blir inspelat eller på annat sätt dokumenterat. Under processen ”coding” delar man in datan i flera enheter, så kallade kodningsenheter.

4. Reducing: Hur ser en sammanfattning ut? Vad säger sammanfattningen? Under den här frågan sammanfattas datan.

5. Inferring: Vad är syftet med datan? Här redovisas vad materialet kan ha för betydelse. Det kan exempelvis handla om textens ursprung, syftet, textens förväntade mottagare.

6. Narrating: Under den här frågan formuleras svaren på frågeställningar. Det ska kunna göras begripligt för en läsare.

De första fyra stegen behandlar datainsamlingen och att göra text som är obearbetad till att bli möjlig att analysera. När det gäller de tre första stegen så framgår de i **kapitel 3.4**. Reducing sker i **kapitel 5**. I **kapitel 6** utför vi de två sista stegen.

Operationaliseringen av den kritiska innehållsanalysen enligt Krippendorff-modellen skedde genom att applicera ovan nämnda sex steg på de nyhetsartiklar som valts ut för studien. Den samlade informationen i respektive artikel analyserades utifrån de sex stegen.

Den samlade information som existerade i en artikel kategoriserades enligt de sex frågorna och på så sätt skedde en kategorisering av innehållet vilket möjliggjorde att ett latent och manifest budskap kunde skönjas.

Genom att använda dessa steg i studien har det resulterat i att relevant material kunnat samlas in, analyseras och presenteras.

Vi har också använt oss av de två begreppen ”latent” och ”manifest” för att beskriva fyndens karaktär. De är relevanta för att försöka få fram det latent, det osagda, i de olika artiklarna. Detta var något som kunde skönjas i analysprocessen genom kategoriseringen av informationen i artiklarna.

Processen i vårt arbete med analysen av artiklar såg ut enligt följande:

Första momentet **unitizing** handlar om vilken typ av material vi ska använda i en artikel. Därefter, under momentet **sampling**, uteslöts icke relevant material i artiklarna samt behålla det som är intressant att analysera.

Under momentet **reducing** sammanfattades materialet i en artikel för att få en effektiv överblick över relevant information i artikeln.

Vidare under momentet **recording/coding** organiserade vi vårt material. Syftet med det är att allt textformat härigenom enkelt ska kunna hämtas tillbaka för eventuella kompletteringar (Aspers 2011:165).

Här använde vi oss av koder som representerar specifika utvalda ord. I momenten **inferring** och **narrating** ovan har vi, för oss själva gjort, en bedömning utifrån vilket syftet med datan är och formulera svaret på frågeställningen. Detta kopplas till resultatmaterialet.

3.3 Det kritiskt realistiska perspektivet

Kritisk realism är en kunskapsteoretisk tradition och uppfattning. Det har vidareutvecklats av forskaren Roy Bhaskar. Perspektivet syftar till att förklara bakomliggande mekanismer som genererar fenomen. Detta perspektiv vill koppla samman läran om epistemologi och ontologi.

Epistemologi eller kunskapsteori betyder läran om kunskap. Med det menas människans kunskap och läran om tingens beskaffenhet (Alvesson & Sköldberg 2008:107; Bruhn Jensen 2012:297–298) och att bakomliggande mekanismer ligger till grund för att tingen inte är som de ser ut att vara.

Det är en gren av filosofin som studerar frågor om kunskapens natur. Denna gren diskuterar bland annat begreppet kunskap. Till exempel vad är det för skillnad mellan att ha en sann åsikt eller uppfattning och ha *kunskap*, det vill säga att verkligen veta något.)

Ontologi är läran om de begrepp eller kategorier som man behöver anta för att kunna ge en sammanhängande och uttömmande beskrivning av verkligheten. Inom ontologin finns en metafysisk gren som skiljer mellan sken och verklighet.

En följd av detta är att detta perspektiv anses stå i stark kontrast till poststrukturalism, empirism och positivism. Den kritiska realismen växte fram som en motsvarighet till socialkonstruktivismen under 1970-talet och kom att ses som en radikaliserad motsvarighet till socialkonstruktivismen (Stoehrel 2007:47).

Det kritiskt realistiska perspektivet behandlar hur människor uppfattar, ser och tolkar som verklighet. Inom den kritiskt realistiska traditionen diskuterar Bhaskar (Bhaskar & Archer 1998:199,561–574; Alvesson & Sköldberg 2008:107) kring tre domäner som han definierar som verklighet:

Den empiriska domänen: det vi faktiskt ser och upplever.

Den faktiska domänen: det som sker oavsett om det observeras eller dokumenteras.

Den verkliga domänen: de mekanismer som ligger till grund för en händelse eller ett fenomen.

I studien användes det kritiska realistiska perspektivet för att kritiskt utgå ifrån att nyheterna som CNN och RT förmedlar inte är fullt sanningsenligt presenterat. Motivet till valet av det kritiska realistiska perspektivet var att det var behjälpligt till att granska och besvara frågorna hur medierna i artiklarna kan tänkas förmedla en ”skapad” verklighet. Vidare för att vi velat se om den verklighetsförmedling som riktas till läsaren direkt eller indirekt är en form av påverkansförsök utifrån agendor satta av medierna

3.4 Strategiskt urval

Det material som var grundläggande i studien var de nyhetsartiklar som CNN och RT publicerat online på sina globala hemsidor gällande vissa händelser som utspelat sig under den pågående konflikten i Ukraina.

Då konflikten, under skrivandets gång, var pågående så specificerade vi att artiklarna skulle hämtas utifrån en satt tidsram inom vilket artiklarna måste vara publicerade. Detta för att effektivisera inhämtningen av material men även för att klara den deadline som studien har.

Tidsramen inom vilken artiklarna måste vara publicerade var mellan den 1 mars och den 15 september 2014.

Denna tidsram var en avgränsning kopplad till den period i Ukrainakonflikten som vi ansåg vara den väpnade konflikten.

Avgränsningarna som gjordes inom metodvalen och materialurvalen syftar till att konkretisera det analytiska tillvägagångssättet och inhämtning av relevant material för att kunna besvara studiens frågeställningar.

Krippendorff (2004:111) talar om olika urvalstyper och att det finns så kallade elva olika tillvägagångssätt att genomföra de på. Ett av de tillvägagångssätten är strategiskt urval vilket enligt Aspers (2011:165) och Krippendorff (2004:111) innebär att välja en gemensam faktor som kan analyseras. Genom att ställa artiklar som beskriver samma händelse, ifrån respektive mediekanal, mot varandra möjliggör detta en vetenskaplig korrekthet och relevans för studiens analys och resultat. Då artiklarna ifrån CNN respektive RT kan ställas emot varandra blir det möjligt att se likheter och skillnader i deras nyhetsförmedling. Genom att också ha avgränsat mängden nyhetsartiklar till en jämn summa fördelat mellan CNN och RT strävade vi efter att förhindra att studien blir präglad av ojämnheter vilket skulle kunna resultera i ett onyanserat resultat.

Det totala antalet artiklar som vi har använt oss utav i studien är 10 stycken med fördelningen med 5 artiklar ifrån respektive mediekanal.

Artiklarna har en gemensam faktor i form av att de beskriver samma händelser som utspelat sig under Ukrainakonflikten. Att ha samma händelser (artikelämnen) som beskrivs av båda medierna möjliggjordes det att skillnader och likheter går att skönja i en jämförande analys.

Vi använde sökorden ”Conflict*, Ukraine*, Russia*” när vi sökte efter relevanta artiklar på CNN och Russia Today's hemsida. Vad som blev uppenbart för oss under sökningen efter jämförbara artiklar var att artiklar som inte beskrev den väpnade konflikten framträdde. Exempelvis artiklar som beskrev Ukrainas och Rysslands konflikt gällande betalning av skulder för uteblivna betalningar för gas. Dessa artiklar uteslöts ur studien på grund av irrelevans.

Efter att ha tagit del av artiklar som framträdde utefter våra sökord hittade vi vissa artiklar som beskrev vissa händelser i Donetsk- och Donbass. Därmed modifierade vi sökningen med orden ”Donetsk*, Donbass*” vilket resulterade i en filtrering som gav en högre relevans av jämförbara artiklar på CNN och Russia Today's.

Tillgången till relevanta artiklar efter modifieringen av sökord blev stor och åtkomsten relativt enkel. Detta resulterade i att inhämtningsprocessen blev effektiv. Efter att ha tagit del av de artiklar som vi funnit relevanta i våra sökningar sorterades de utifrån händelsen som de beskrev och sedan skedde ytterligare sortering för att få en representativ artikel från vardera mediekanal som beskrev samma händelse. Exempelvis var ett artikelämne ”MH-17 haveriet” och för detta ämne tog vi ut två artiklar, en artikel som representerade CNN och en ifrån Russia Today.

Totalt valde vi ut fem artikelämnena och därmed blev materialurvalet totalt tio artiklar. Det totala antalet artiklar vi tog del av som föll inom våra avgränsningsramar för studien var totalt 14 artiklar, med fördelningen åtta ifrån CNN och sex ifrån Russia Today. Tre artiklar ifrån CNN och en ifrån Russia Today uteslöts ytterligare då saknade en gemensamt korrelerande och jämförbar händelse. De kunde på så sätt inte passas in i ett av våra bestämda artikelämnena som behandlar en specifik händelse. Den slutgiltiga fördelningen blev fem jämförbara artiklar ifrån respektive mediekanal, totalt tio.

Att översätta artiklarna ifrån engelska till svenska utgjorde inget problem.

Avgränsningen till enbart två mediekanaler, CNN och Russia Today, gjordes utifrån att de är globala nyhetskanaler, publicerar nyhetsartiklar online, skriver på engelska samt att det kan ses som att respektive mediekanal befinner sig inom en skild geopolitisk sfär.

3.5 Medieöversikt

CNN grundades i USA år 1980 som en satellit- och kabel-TV kanal som sänder nyheter dygnet runt årets alla dagar (Thussu 2006:135)

CNN blev därmed den första kanalen i världen som presenterade just nyheter dygnet runt. CNN har engelskan som huvudsakligt språk. Företaget ägs av Turner Broadcasting Division som är en del av Time Warner Incorporated (Time Warner). CNN är ett av världens största nyhets- och medieproduktionsbolag. CNN finns även på internet i form av webbsidorna *CNN Pipeline* och *CNN.com* där kanalen publicerar nyhetsartiklar online

Företaget har flera regionanpassade systerkanaler på olika språk samt regionala kontor. De TV-baserade sändningarna når ut till ca 210 länder och ca 98 miljoner hushåll i USA. CNN beskriver sig själv som en oberoende och obunden mediekanal utan aktiva ställningstaganden i nyhetsfrågor (Turner Broadcasting).

Russia Today, RT, skapades som en satellit- och kabel-TV kanal år 2005 i Moskva av den dåvarande ryske medieministern, Mikhail Lesin och den dåvarande presstalespersonen för president Putin, Aleksei Gromov (Russia Today 1). RT ägs av den ryska nyhetsbyrån ANO TV-Novosti, nu omformad till Sputnik News, med säte i Moskva.

Kanalen öppnade 2010 ett kontor i Washington D.C. som i huvudsak är avsett för nyhetsförmedlingen i USA. RT publicerar nyhetsartiklar online på den egna hemsidan RT.com. Engelska är kanalens huvudsakliga språk men har även sändningar på spanska, arabiska och ryska. Bakgrunden till grundandet av kanalen var en rysk reaktion på den bristfälliga syn på Ryssland som man ansåg att västvärlden hade. Den kan enklast beskrivas med Svetlana Mironyuks, chef för nyhetsbyrån RIA Nostovis, egna ord ” Unfortunately at the level of mass consciousness in the West, Russia is associated with three words: communism, snow and poverty...” (Osborn 2005).

RT hävdar att kanalens TV-baserade sändningar når ut till ca 100 länder och ca 644 miljoner hushåll i världen. I USA var kanalen år 2011 den näst populäraste utländska nyhetskanalen i landet, efter BBC World News. (Russia Today 2)

4. Resultat

4.1 Inledning

I detta kapitel presenteras resultatet av de undersökta tio artiklarna. Resultatet behandlar frågan om skillnader respektive likheter i förmedlingen av händelserna.

4.2 Skillnader och likheter

Artikelämne 1: Invasionen av Krim-halvön

CNN

”In Russias low-key invasion of Crimea, the fight is over information” lyder rubriken i CNN:s artikel, där det spekuleras kring den nationella tillhörighet som de beväpnade och uniformerade männen kan ha som landstigit på Krim. Ryssland pekas ut som orsaken till händelseutvecklingen och att de uniformerade soldaterna i själva verket är ryssar.

RT

I sin artikel skriver RT ”Putin: ‘Nonsense – no russian troops, special services in east Ukraine’”. I artikelns citat avfärdas spekulationerna som riktas mot Ryssland att soldaterna

kommer från ryska federationen. Artikeln innehåller en spekulation om att USA är den egentliga orsaken till destabiliseringen i området.

Likheterna i artiklarna är just att båda mediekanalerna spekulerar kring den nationella tillhörigheten för de väpnade styrkorna och vad som är den egentliga orsaken till att situationen i Krim eskalerar. I artiklarna hänvisas till ögonvittnen och yttre källor.

En skillnad är att RT uteslutande använder sig av ryska myndighetskällor. CNN använder sig att myndighetskällor inom Ukraina och USA.

Artikelämne 2: Nedskjutningen av Malaysian Airlines flight MH-17

CNN

”80 bodies may still be at MH17 crash-site, Australian official says” är rubriken i CNN:s artikel. I artikeln spekuleras om en eventuell rysk inblandning eller vållande till nedskjutningen. Platsen är svåråtkomlig för västerländska haveriutredare och i artikeln pekar man specifikt på att en rysk delegation redan är på haveriplatsen. I artikeln skrivs vidare att ryssarna har ”bevis” från den ryska luftfartsmyndigheten att ett ukrainskt flygplan rörde sig i närheten av MH-17.

RT

”White House says Russia ‘culpable’ of MH-17 downing, cites ‘social media reports’ säger RT och man hävdar att USA kan ha varit indirekt inblandad i nedskjutningen av passagerarplanet. I artikeln hävdas att Ryssland inte har någon skuld till händelsen genom att hänvisa till flera källor i form av ögonvittnesskildringar och diskussioner i sociala medier. Vilka dessa sociala medier är anges inte närmare i artikeln.

Skillnaderna i artiklarna är användning av de yttre källornas som stöd för påståendena i artiklarna. RT refererar till separatister och sociala medier, CNN hänvisar till ukrainska armen. Ordvalet skiljer också mellan artiklarna: CNN beskriver de pro-ryska kombattanterna som separatister medan RT beskriver samma individer som medlemmar i en självförsvarsstyrka. CNN anger inte uttryckligen att pro-ryska separatister ligger bakom dådet medan RT avvisar ett sådant påstående.

De *likheter* som finns mellan artiklarna är att de förnekar Ukrainas (CNN) respektive Rysslands (RT) direkta inblandning.

Artikelämne 3: Striden om flygplatsen i Donetsk

CNN

När det gäller beskrivningen av striderna vid flygplatsen, skriver CNN i rubriken "Ukrainian troops, separatists battle at Donetsk airport". I artikeln anges separatisterna som anfallande part och att ukrainska enheter ska återta flygplatsen. Samtidigt anges separatister vara på väg att förstärka sitt innehav av denna flygplats.

RT

Rubriken på RT:s artikel är "Slaughterhouse: Civilians die in Kiev's ruthless military attacks". I artikeln anges till exempel att Ukrainas flygvapen hämningslöst bombar civila mål i närheten av flygplatsen. Vidare framställs Ukrainas enheter med ordval som brutala och direkt ansvariga för civila dödsoffer. I artikeln refereras ett uttalande av Ukrainas vice premiärminister: "The operation will continue until not a single self-defence fighter is left on the territory of Ukraine". Uttalandet används av RT som stöd för sin syn på Ukraina som aggressiv och brutal part.

Skillnaderna mellan artiklarna är respektive sidas laddade ordval. CNN benämner frekvent de pro-ryska kombattanterna som separatister medan RT kallar dessa för en form av självförsvarsstyrka. Källorna i CNN artikel är myndighetspersoner inom den ukrainska statsförvaltningen och militären. RT använder sig av källor som civilbefolkningen och medlemmar i självförsvarsstyrkan. *Likheterna* i artiklarna är den ömsesidiga skuldbeläggningen och användning av yttre källor för att stödja påståendena i artiklarna.

Artikelämne 4: Attacken med flera dödsoffer i staden Zelenodolsk

CNN

Händelsen avser en vapeninsats med artilleri i staden med stort antal civila och militära offer. Rubriken i CNN artikel är "19 Ukrainian troops killed in rocket attack, military says". I artikeln uppges att separatisterna genomfört artilleribombardemang mot en ukrainsk militärförläggning. En talesperson för det som kalla Ukrainas Kontraterrorismbyrå refereras i artikeln och hävdar att attacken har genomförts av separatisterna. Vidare spekuleras i artikeln huruvida ryska vapensystem har använts, använda av separatisterna eller av ryska soldater. I artikeln citeras ett tal av Ukrainas president (Poroshenko) där denne utlovar hämnd för händelsen: "... Not a single terrorist will avoid responsibility; each of them will be punished. Militants will pay hundreds of their lives for each life of our servicemen...".

RT

I sin artikel har RT rubriken ”...30 civilians killed, orphanage destroyed av Kiev forces hit town near Donetsk – local militia...” Personer ur den pro-ryska milisen uttalar sig om hur deras bostäder bombats och civilpersoner beskriver konsekvenserna som katastrofala. I artikeln beskrivs att artillerigranater även har detonerat inne på ryskt territorium och det anges som spekulation att denna insats genomförts av den ukrainska armén.

När det gäller *skillnader* mellan de två artiklarna är en att de anger olika siffror om döda och skadade. Dessa olika siffror anges i båda artiklarna som fakta. Vidare använder kanalerna olika källor: CNN refererar till ukrainska myndigheter, RT använder källor inom självförsvarsstyrkorna. RT använder begreppet folklig milis för de pro-ryska separatisterna. *Likheterna* är den ömsesidiga skuldbeläggningen för anfallets konsekvenser. Båda kanalerna använder sig av yttre källor som stöd för sina påståenden.

Artikelämne 5: Nedskjutningen av ukrainskt stridsflyg och den kaotiska situationen Donetsk-området.

CNN

”Two military jets shot down over Donetsk”, skriver CNN i artikeln som beskriver nedskjutningen. I artikeln anger CNN att separatisterna har tagit på sig skulden för nedskjutningen och CNN antyder att vapensystemet som använts med stor säkerhet kommer från Ryssland. Situationen i området beskrivs som kaotiskt. USA genomför sanktioner mot Ryssland som utmålas som ansvariga för konflikten och även för händelsen med de två nedskjutna planen. I artikeln refereras till källor inom Pentagon och det amerikanska försvarsdepartementet.

RT

I artikeln refereras ett uttalande från den ryske presidenten Putin ”... Putin: Russian citizens, troops threatened in Ukraine, need armed forces protection...”. I artikeln beskrivs hur president Putin agerar för att få till stånd ett ryskt militärt ingripande i Ukraina. Detta beskrivs genom källor i Kreml som arbetar med ett förslag till rysk väpnad intervention. Artikeln beskriver vidare hur Ryssland agerar för att lösa konflikten, som de anser vara ett internt Ukraina-problem.

Skillnader mellan artiklarna är benämningen på de stridande parterna – som vi sett även i de andra artikelämnena. Skillnader finns också i en rad spekulationer om ansvar och skuld i konflikten och även nedskjutningen av stridsflygplanen. Källorna består återigen av en

koncentration till ukrainska myndigheter (CNN) och till ryska myndigheter för RT. *Likheter* är den ömsesidiga skuldbeläggningen liksom användningen av yttre källor som stöd för påståenden.

4.3 Budskapen och dess förmedling

I detta avsnitt presenteras närmare det samlade budskapet som respektive mediekanal förmedlar liksom hur detta budskap förs fram.

CNN

Det samlade budskap som CNN förmedlar i de undersökta artiklarna är att separatisterna är ansvariga för de händelser som beskrivs. I artiklarna hävdas – direkt eller indirekt – också att Ryssland är en aktivt destabiliserande faktor i området genom att eventuellt stödja separatisterna politiskt och materiellt. Den ukrainska staten med dess ledning framställs som den utsatta parten, föremålet för aggressioner.

Budskapet förmedlas genom ordval som att de proryska kombattanterna beskrivs som separatister och genom källor som konfirmerar olika påståenden som svartmålar dessa som fiender till den ukrainska staten. CNN använder frekvent negativt laddade ord för att beskriva motståndarna till Ukraina

De proryska kombattanterna som är i konflikt med den ukrainska nationalarmén benämns alltid som separatister. Vidare används i artiklarna spekulationer i form av påståenden om händelsernas korrekta bakgrund och om en rysk direkt eller indirekt involvering. Dessa påståenden hänvisar till yttre källor vilka uteslutande utgörs av civila och militära myndighetsföreträdare från Ukraina och även från USA. Dessa källor stödjer alltid påståendena i artiklarna.

RT

Det samlade budskapet som RT förmedlar i artiklarna är uteslutande att den ukrainska regeringen bär ansvaret för den rådande konflikten. RT hänvisar till påståenden från yttre källor men också till den tidigare historik kring Ukraina som anges vara en bidragande orsak till konflikten. I huvudsak avser denna historik det angivet odemokratiskt störandet av den tidigare presidenten Yanokovich. Vidare framställs Ryssland som en extern part som manar till en politisk lösning och fredförhandlingar i konflikten. RT pekar också på att konflikten är ett internpolitiskt problem för Ukraina.

Påståenden om en amerikansk inblandning i konflikten förs också fram av RT. Källorna för detta utgörs av yttre källor som myndighetspersoner i Ryssland samt av uppgifter i sociala medier. Ryssland och president Putin framställs som avvaktande betraktare av konflikten och de anges ta avstånd från anklagelserna som riktats mot dessa gällande en direkt involvering i konflikten.

Motståndarna till den ukrainska staten belyses ur ett positivt ljus och framställs som den förtyckta sidan i konflikten. RT benämner dessa motståndare med ord som självförsvarsstyrka och även som folkmilis.

5. Analys

5.1 Inledning

I detta kapitel analyserade vi resultatet utifrån det tidigare nämnda teoretiska och metodologiska ramverket. Här besvarade vi också studiens frågeställningar: Vilka är skillnaderna och likheterna i kanalernas nyhetsförmedling av händelserna? Vilka budskap förmedlas av respektive nyhetskanal? Hur förmedlas budskapen genom ordval i nyhetsartiklarna? Hur förmedlas budskapen genom källor i artiklarna?

5.2 Analys av resultat

Artikelämne 1: Invasionen av Krim-halvön

Likheter

De likheter som finns mellan artiklarna är att de ger ett intryck att nyhetskanalerna håller någon form av indirekt dialog med varandra. Den bild som växer fram i detta är att artiklarna bemöter eller går emot varandra på näst intill de flesta av de punkter där anklagelser förs fram gentemot den motsatta sidan i konflikten.

Enligt den tidigare nämnda Agenda setting-teorin kan detta tyda på att respektive nyhetskanal har en specifik agenda som grund för budskapen i sin respektive nyhetsförmedling. Det finns en vinkling i respektive förmedling som ger intryck av argumentering gentemot den andra nyhetskanalen. Om detta syftar till att respektive kanal försöker få ett mer ideologiskt övertag i förmedlingen är svårt att bedöma men vinklingen är uppenbar.

I RT:s artikel framhävs uppfattningen -genom att referera uttalanden från president Putin- att det i väst existerar en dubbelmoral. Den utgörs av att USA anser sig stabilisera ett oroligt läge

när västvärlden invaderar en nation medan Ryssland anses som aggressorer när de i själva verket eftersträvar stabilisering, d.v.s. samma syfte. Enligt agenda setting kan detta tyda på att det finns en bakomliggande pro-rysk agenda i nyhetsförmedlingen.

I RT:s artikel ”Putin: ‘Nonsense – no russian troops, special services in east Ukraine’” framställs Ryssland som en fredlig nation som försöker stabilisera situationen i Ukraina. Länderna i väst anges uppträda agiterande gentemot Ryssland bl.a. genom anklagelser att landet ligger bakom oroligheterna och bland annat den misär som oroligheterna innebär för civilbefolkningen. Den kontextuella framtoningen i artikeln är att händelserna i Ukraina är ett internt problem för detta land med Ukraina som ansvarig aktör samtidigt som Ryssland anges vilja vara en positiv stabiliserande aktör.

I CNN:s artikel ”In Russias low-key invasion of Crimea the fight is over information” spekulerar CNN över varför soldaterna på Krim inte är villiga att uppge varifrån de kommer eller sin nationella hemvist. Genom att just ange det som spekulationer förefaller CNN inte vilja se rubriken som ett aktivt ställningstagande från CNN. Dessa spekulationer förefaller användas för att förstärka en latent uppfattning i artikeln att det är i själva verket uppenbart att dessa styrkor är från Ryssland. Enligt agenda-setting är detta ett sätt att leda läsaren till samma slutsats som CNN försöker förmedla.

I RT:s artikel (se ovanstående stycke) refereras en undersökning som pekar på en stor tillit till Putin och Ryssland bland befolkningen på Krim. Detta påstående har dock en svag koppling till artikelns övriga innehåll, men RT försöker göra påståendet kontextuellt relevant genom att peka på att detta speglas genom befolkningen på Krims brist på motstånd mot det ryska övertagandet.

Detta kan ses som ett latent budskap i artikeln till fördel för Ryssland och dess agerande. Att invånare på Krim ser sig i själva verket som ryssar kan innebära att Krim ”rimligtvis” bör vara ett ryskt territorium. Detta kan vara ett tecken att RT har ett intresse att eventuellt rättfärdiga övertagandet. Det kan vara ett bakomliggande mål som RT har i sin agenda-setting.

CNN nämner att det finns en långvarig historisk relation mellan Krim och Ryssland. Genom att referera till en historik sen hundratals år tillbaka i tiden ger CNN bilden av att Ryssland ser sig som tidigare innehavare av Krim men att Ryssland med dagens agerande är fast i en

gammal världsbild. Det är en form av värdering från CNN. Utifrån agenda-setting teorin använder båda dessa medier olika sätt att förminska varandras argument och förmedla sin respektive version av skeendet i konflikten. Detta kan reflektera respektive mediekanals mål med en dagordning att få en form av ideologiskt övertag i sin nyhetsförmedling (Bruhn Jensen 2012: 160-161)

Artikelämne 2: Nedskjutningen av Malaysian Airlines flight MH-17

Båda artiklarna spekulerar kring orsakerna till haveriet. Dessa spekulationer är i stort sett likartade mellan de två kanalerna i den bemärkelsen att de båda hävdar att den andra parten (RT: Ukraina, CNN: separatisterna) är ansvarig för haveriet.

Båda kanalerna är tydliga med att framföra att det när artiklarna skrivs, saknas bevis om ansvar för händelsen. Anklagelserna anges vara grundade på uppgifter som framförts i sociala medier som källa. Detta är vaga källor då det inte specificeras närmare vilka sociala medier som avses. Enligt agenda-setting teorin kan användandet av yttre källor stärka ett budskap som grundar sig i en bakomliggande dagordning eller agenda hos mediekanalen.

Den skillnad som framträder är att de båda mediekanalerna väljer att beskriva konflikten utifrån två olika ståndpunkter.

I enlighet med de centrala antagandena i agenda-setting teorin tyder detta på att mediekanalerna gjort ett aktivt val i framställningen av nyheterna med budskap som grundar sig på satta dagordningar (McQuail 2010:309–311). Det kan därmed sägas finnas ett intresse hos respektive mediekanal att påverka läsaren.

RT inriktar sig på att försvara Rysslands agerande och undviker samtidigt att beskriva några detaljer kring flyghaveriet, möjligen med anledningen av att inte vilja måla upp en bild där Ryssland kan tolkas som ha varit en del av orsaken till haveriet. Det finns en något avståndstagande ton i RT till att Ryssland kan ha något ansvar för händelsen.

Till skillnad mot RT, ger CNN sken av att vara mer vetenskapligt korrekt och framföra ”sanningen” kring händelsen utifrån användningen av sina källor. Denna uppfattning, eller försök till att skapa en sådan, förmedlas genom ordval i passiv form, och hänvisning till den process av undersökning och analys som pågår kring händelsen. Detta ger ett intryck av saklighet som kan påverka en eventuell kritisk uppfattning hos läsaren. Enligt agendasetting-

teorin är bilden av pålitlighet och fakta i nyhetsförmedlingen en metod att förstärka den dagordning mediekanalen har av sin nyhetsförmedling.

CNN beskriver undersökningsprocessen i stor detalj samtidigt som händelsen beskrivs med värdeord som tragedi och liknande.

Man anger också att företrädare för myndigheter i västvärlden ska bilda en undersökningsgrupp och bege sig till haveriplatsen. CNN skriver vidare att separatister har spärrat av haveriplatsen och försvarar västrepresentanter att komma dit och uppger att Ryssland redan har haveriutredare som befinner sig på platsen.

Genom dessa beskrivningar i artikeln kan frön sås till spekulationer och misstänksamhet mot Ryssland om skälet till varför Ryssland lätt kommit till platsen.

RT nämner på sin sida i slutet av artikeln att det är ”bekräftat” att vittnen har sett ett ukrainskt plan i närheten av det malaysiska planet. RT anger också att ”...Moscow has denied the accusations saying it spotted a Kiev military jet near the Malaysian Boeing just before the tragedy occurred...”. Även här sker en form av att plantera ett frö av misstänksamhet som kan syfta till att rikta misstankar mot Ukraina som vållande till haveriet.

Artikelämne 3: Striden om flygplatsen i Donetsk

RT förmedlar i sin artikel värdeladdade omdömen. Ordet massmord används för att beskriva de strider som ukrainska förband genomför mot självförsvarsstyrkornas försvar av flygplatsen. Begreppen övervåld och utan hänsyn till civilbefolkningen, hjärtlöst och oansvarigt agerande från Ukraina är andra värdeladdade beskrivningar som används i artikeln. Känsloaddade ord som ”tragedy”, ”responsibility” används repetitivt. Enligt agenda setting-teorin kan detta vara ett sätt att framkalla sympatier för de pro-ryska styrkorna. Påverkansförsöket förstärks genom att beskriva situationen och den generella stämningen som ”fruktansvärd”. Den ukrainske presidenten beskrivs i artikeln som en person med kallsinniga värderingar och handlingar som liknar en barbar.

CNN däremot, beskriver Poroshenko som en diplomat som har påbörjat förhandlingar kring en vapenvila. RT nämner inget om eventuella förhandlingar överhuvudtaget. RT refererar ett tidigare uttalande av Ukrainas premiärminister där denne uttalar sig om separatisterna. ”...The operation will continue until not a single self-defence fighter is left on the territory of

Ukraine...”. Användning av citatet kan tyda på att RT vill måla upp en bild av Ukrainas regering som hänsynslösa och ansvariga för striderna. Detta kan få de proryska kombattanterna att framstå som både offer och hjältar och den ukrainska nationalarmén som förtryckare.

RT benämner de proryska kombattanterna som har intagit flygplatsen som individer i en självförsvarsstyrka. Sättet som dessa beskrivs på bidrar till en ton av att flygplatsen i själva verket har tagits tillbaka från Ukraina till dess ”rättmätige” ägare i form av invånarna i Donetsk. Detta kan ses som ett försök att öka läsarens förtroende för de proryska kombattanterna och att de agerar i en rättmätig kamp mot regeringen i Ukraina.

I kontrast till RT:s artikel för CNN fram beskrivningar att separatisterna vandaliserar och förstör statlig ukrainsk egendom. RT och CNN benämner som vi här ser kombattanterna på olika vis. Enligt agenda-setting teorin blir det märkbart att det föreligger två olika bakomliggande dagordningar mellan dessa två nyhetskanaler. Just svartmålning av motståndaren färgar av sig i respektive nyhetskanals nyhetsförmedling.

CNN ger en tydlig bild av att den ukrainska staten sätter hårt mot hårt. I artikeln beskriver man i detalj att den ukrainska sidan har avancerad utrustning och taktik och att de framstår som en professionell aktör. Detta kan vara ett sätt att få dem att framstå som överlägsna separatisternas styrkor när det gäller striderna runt flygplatsen.

CNN beskriver flygplatsens viktiga roll i samhället och hur separatisternas attack på den leder till stora konsekvenser för området och för civilt liv. Ukrainska myndigheter beskrivs som proaktiva och som värnar civil verksamhet och civila genom att ställa in alla flygningar till flygplatsen. CNN avslutar sin artikel med att – till skillnad mot RT – beskriva att situationen kan förvärras ytterligare genom att ytterligare separatister enligt ”ögonvittnen” setts vara på väg mot flygplatsen.

Artikelämne 4: Attacken med flera dödsoffer i staden Zelenodolsk

RT väljer att grunda sin artikel på intervjuer av ledare och medlemmar i självförsvarsstyrkan. RT har i sin artikel gett ett markant uttryck för personliga iakttagelser och känslouttryck så som ”slaughterhouse”, ”civilians dead”. Detta manar till en psykologisk sympatisering för kampen som individerna för mot den ukrainska staten.

I artikeln får individer möjlighet att beskriva till exempel hur deras hem blivit förstörda och hur de påverkats av attackerna från Ukrainas armé. Genom att uteslutande intervjua medlemmar av självförsvarsstyrkan förstärker RT en bild och budskap av ett rådande elände. Samtidigt anges att de ukrainska styrkorna inte är professionella och att ett stort antal civila blivit offer i konflikten.

Att utmåla enbart en sida i konflikten som positiv, kan ses som ett indirekt ställningstagande av RT. Enligt agenda setting-teorin kan detta spegla en dagordning hos RT.

I CNN:s artikel belyses samma händelse i Zelenopolsk och separatisterna beskrivs som angripare och den ukrainska sidan blir offer för attacken. De ukrainska styrkorna utmålas som ”under-dogs” De likheter som framträder i de båda artiklarna är användningen av statistik över förluster för att framkalla någon form av psykologisk reaktion hos läsaren, beroende på vilken sida som framställs som vållande till konsekvenserna. Utifrån agenda setting-teorin kan vi se läsarens reaktion som ett mål för CNN:s dagordning. Mediets ställningstagande överförs till läsaren och denne kan på egen hand eventuellt reproducera mediets budskap.

CNN framställer den ukrainske presidenten som en handlingens man genom följande citat av presidenten. ”... Not a single terrorist will avoid responsibility; each of them will be punished...”

CNN och RRT använder sig frekvent av hänvisningar till ögonvittnen som iakttagit händelseutvecklingen men också av källor inom myndigheten. Dessa källor är uteslutande från den ukrainska armén (CNN) respektive från självförsvarsstyrkorna (RT) (McQuail 2010:321)

Enligt agenda setting-teorin kan syftet med källorna vara en form av dold förmedling av en uppfattning, grundat i medias respektive dagordning. Detta gör CNN bland annat genom att referera till myndighetspersoner som utifrån ett västligt synsätt kan bedömas som pålitliga. Detta gäller även för RT och deras användning av specifika källor.

Källornas myndighetstillhörighet namnges alltid och det får ses som ett försök att förstärka faktabilden i uppgifterna och därigenom genom att antyda pålitlighet i uppgifterna.

Men det sker också en indirekt klassificering av separatisterna utifrån CNN:s källhänvisning från den s.k. Kontraterrorismbyrån. Dessa liknar indirekt separatisterna vid terrorister utifrån källans namn och kontextuella uttalanden kring händelsen. Enligt agenda-setting teorin är detta ett sätt att spegla CNN:s dagordning kring dessa händelser.

Artikelämne 5: Nedskjutningen av ukrainskt stridsflyg den kaotiska situationen i Donetsk-området.

RT framställer Ryssland som nation vars regering förblir en neutral part under hela konfliktens gång. Detta gör RT genom att ange Ryssland som *avvaktande* i konflikten. RT ger inga indikationer på att Ryssland varit involverad i konflikten överhuvudtaget. RT framför också att konsekvenserna som uppstått gör att Ryssland eventuellt själva måste gå in och hjälpa till – föregivet för att stabilisera situationen. Detta kan leda till viss förvirring hos läsaren eftersom RT ger sin bild som den korrekta versionen. Utifrån agenda-setting teorins antaganden så förmedlar mediekanalen på så sätt sitt budskap som speglar RT:s dagordning.

Vidare så väljer RT att framställa Ryssland som det land som ska ”rädda” Ukraina genom att hävda att USA och hela västvärlden tagit avstånd från misären i Ukraina och inte tar sitt ansvar för vad som sker i konfliktområdet. Dessa beskrivningar kan man se som att RT bidrar till att polarisera situationen, inte att neutralisera den.

CNN nämner, i viss kontrast till RT, att situationen är kaotisk men att Ukraina inte är avvaktande utan aktivt bekämpar separatisterna. CNN förmedlar budskapet att separatisterna är ansvariga för nedskjutningen av flygplanen och att separatisterna också tagit på sig ansvaret för detta. I CNN artikel förs fram att det är ryska vapensystem som möjliggjort nedskjutningen och därigenom manar men läsaren att misstänka Ryssland som ansvarig part men som låter separatisterna framstå som ansvariga.

I artikeln görs också en koppling till tidigare nedskjutning av den malaysiska flighten. Syftet kan tolkas som att förstärka misstankarna kring Rysslands involvering i händelserna. Temat att förmedla sin version av händelserna fortskrider i enlighet med agenda-setting teorin (Bruhn Jensen 2012: 160-161) i respektive nyhetskanal och kanalerna skapar en uppfattning som projiceras på läsaren. Användning av så kallade ögonvittnen kan ses som försök att ge ökad kredibilitet för sin uppfattning.

5.3 Budskapen och dess förmedling

I detta avsnitt presenteras det analyserade resultatet som beskriver respektive mediekanals budskap och hur det förmedlas.

CNN

Analysen har möjliggjort att beskriva vilka budskap CNN förmedlar och hur de gör detta.

Det är främst värdeladdade ord som karakteriserar CNN:s artiklar och den kontext som orden används i. En analys utifrån Krippendorff-modellen och agenda-setting teorin anger hur dolda budskap kan återfinnas i meningsbyggnaderna och ordvalen. CNN använder sig exempelvis av ordet "separatister", ord vars tolkning skiljer sig från RT som använder sig av orden "självförsvarsstyrka" och "milis". CNN förmedlar härigenom en något negativt laddad ton. Den anspelar på terrorism genom att använda sig av källor inom det som kallas den ukrainska kontraterrorismbyrån.

Karlberg och Mral (1998:72) menar att laddade ord och hur dessa sätts i kontext till varandra kan resultera i remarkabla skillnader

I exempelvis artikelrubriken "...In Russias 'low-key' invasion of Crimea, the fight is over information..." väljer CNN genom konkret ordval att hävda att de invaderande styrkorna är från Ryssland, trots att det egentligen inte finns några säkra bevis. Texten i artikeln är enbart spekulationer om det är ryssar eller inte. Detta är en metod som CNN använder sig vid upprepade tillfällen i de undersökta artiklarna: att antyda något men samtidigt spekulera och att hänvisa till yttre källor som en form av bevis.

Följande aspekter kan beskriva hur läsaren mottar den av CNN angivna korrekta bilden av händelserna i Ukraina.

CNN förmedlar sitt budskap om den ryska involveringen i konflikten genom användning av källor som uteslutande är från Ukraina och USA. Det innebär att CNN kan tolkas som partisk och således inte är objektiv i sin nyhetsförmedling (Flew 2008:154)

Därigenom understryker CNN ett avståndstagande till Ryssland och deras uttalanden om konflikten. CNN ger inte utrymme för ryska uttalanden eller ryska nyheter. Det kan vara ett sätt att förstärka bilden av CNN som förmedlare av faktabaserade nyheter.

Genom användning av yttre källor och myndighetskällor, bekräftar CNN sina påståenden och spekulationer.

CNN väljer sina källor och bidrar på så sätt att förmedla subjektiva uppfattningar. Intervjuer med personer på plats bidrar till en ökad tillit för nyheten och på så vis förmedlas en typ av ”sanning”. Denna metod använder CNN i flera av artiklarna. Vi ser en tendens att CNN:s verkliga budskap är att – i alla fall indirekt - framställa Ryssland på ett negativt sätt. Detta kan också eventuellt vara CNN:s huvudsakliga mål med sin nyhetsförmedling (McQuail 2010:463). CNN kan på sätt och vis (McQuail 2010:281–282) sätta dagordningen för stora delar av västvärldens syn på konflikten genom sin betydande storlek inom mediavärlden (Thussu 2006:141).

RT

RT:s huvudsakliga budskap framstår som att beskriva Rysslands påstådda involvering i konflikten som inte korrekt och närmast löjeväckande påståenden. Budskapet ger också intrycket av att likna dessa påståenden om Rysslands involvering som ett sätt för bland annat USA att svartmåla Ryssland och de proryska kombattanterna i Ukraina. RT hänvisar frekvent exempelvis, till president Obamas uttalanden om hur denne ser på Rysslands involvering.

RT förkastar dessa för Ryssland negativa uttalanden. Istället förmedlar RT budskapet att Ryssland inte är engagerad i konflikten genom att lyfta fram uppfattningar som riktar misstankar mot USA som involverad liksom mot den ukrainska staten. Dessa uppfattningar grundas på vad som sägs och spekuleras i sociala medier. RT hävdar att Ukraina är en allierad till USA och en partisk och oansvarig aktör.

I en artikel ”...30 civilians killed, orphanage destroyed av Kiev forces hit town near Donetsk local militia...” intervjuas separatisterna med frågor om hur de påverkats av Ukrainas militära attacker.

Ordet ”självförsvarsstyrkan” används i intervjun och på så vis förmedla ett budskap (Krippendorff 2004:33) där styrkan kan framstå som offer och därmed uppmana till sympati för dessa.

Utifrån vår analys uppfattar vi att RT inte använder sig av riktigt samma metoder som CNN. RT använder frekvent laddade ord och uttryck och att deras artiklar framstår som aningen diffusa för att läsaren själv ska läsa mellan raderna. Eventuellt kan detta bidra till att läsaren tolkar nyhetsförmedlingen som en ”säker” källa och får en tillit till RT. Det latent budskapet

i RT:s artiklar framstår som nästintill synligt och kan tolkas som att detta görs för att läsaren ska upptäcka det själv.

I artikeln ”... Putin: Russian citizens, troops threatened in Ukraina, need armed forces protection...” ges betydande utrymme för att förmedla president Putins och ryska tjänstemäns uppfattningar. Där understryker RT att Ryssland inte är involverat och heller inte har någon skuld till händelseutvecklingen. En uppfattning som förs fram i artikeln är att president Putin anser att USA och västvärlden hindrar Ryssland från att hjälpa till att stabilisera i konfliktområdet med till exempel humanitär hjälp. RT väljer att på detta sätt att minimera eventuella negativa aspekter i media på Rysslands agerande.

RT:s huvudbudskap utifrån vår analys är att RT förmedlar en rysk bild av konflikten. Genom ordval och påståenden framstår det som att RT målar upp bilden att USA och västvärlden inte har lyckats lösa konflikten och att Ryssland inte tillåts hjälpa till att lösa den.

5.4 Resultatsammanfattning

Här sammanfattar vi svaren på frågeställningarna i vår studie.

- Hur ser kanalernas dagordning ut i form av skillnaderna och likheterna i nyhetsförmedlingen av händelserna?

Likheterna består i användningen av källor som uteslutande stödjer mediekanalernas respektive påståenden. Skillnaderna består av ordval och i källanvändning där RT enbart använder sig av ryska källor eller källor inom pro-ryska kombattanterna. CNN använder sig av ukrainska och västliga källor i sina artiklar.

- Vilket budskap förmedlas av respektive nyhetskanal gällande konflikten?

RT förmedlar ett proryskt budskap och ett ställningstagande genom att beskriva de anti-ukrainska kombattanterna som en självförsvarsstyrka och som ett offer för de ukrainska styrkorna.

CNN förmedlar ett pro-ukrainskt budskap och ställningstagande genom att utmåla de proryska kombattanterna som separatister med en viss ton av terrorism.

- Hur förmedlas budskapen genom ordval i nyhetsartiklarna?
RT använder begreppet ”självförsvarsstyrka” och CNN ordet ”separatister” för att beskriva samma aktör. Laddade ordval förekommer hos båda mediekanalerna som vi uppfattar har för avsikt att skapa sympatier hos läsaren.
- Hur förmedlas budskapen genom källor i artiklarna?
RT använder i huvudsak källor ur den så kallade självförsvarsstyrkan- ofta ögonvittnesskildringar – samt källor ur den ryska regeringen.
CNN förmedlar ett pro-ukrainskt budskap genom att referera till källor- vanligtvis experter, officiella talespersoner - ur den ukrainska civila och militära statsförvaltningen. CNN använder inte ögonvittnesskildringar i samma utsträckning som RT.

5.5 Slutsatser

I det följande ska vi beskriva några slutsatser av vår analys.

Resultatet av analysen visar på att både RT:s och CNN:s nyhetsförmedling kan uppfattas ha syftet att påverka läsaren. Innehållet i de beskrivna nyhetsartiklarna representerar en typ av debatt där båda parterna subjektivt diskuterar ämnet.

Det framtonar en bild av att medierna kan sägas bemöta varandra. Ställningstaganden i fråga om ansvar och skuld för de olika händelserna framstår som en del av nyhetskanalernas agenda. Dessa ställningstaganden är inte tydliga utan får tolkas som latent budskap.

I de formulerade rubrikerna på artiklarna finns mer av ställningstaganden än i den löpande texten i artiklarna. När det gäller källorna i artiklarna är dessa sådana som förstärker eller bekräftar spekulationer i artiklarna.

6. Slutdiskussion

I detta avsnitt för vi en diskussion kring syftet, valet av metod och teori samt frågeställningarna.

Det vi har funnit i studien är att det råder en tydlig skillnad mellan RT och CNN i hur de speglar de valda ämnena. CNN har en västerländsk orientering och ställningstagande för den ukrainska statens rätt i konflikten medan RT har ett pro-ryskt ställningstagande.

Det som inte framkommer i artiklarna är vem som specifikt sätter själva dagordningen i kanalerna. Är det respektive journalist eller redaktionsledningen eller vad? (McQuail 2010:283). Eller är det i själva verket journalisterna som utgör mediekanal och eventuellt projicerar sina egna ställningstaganden i mediet.

I vår undersökning granskades artiklar om fem händelser som har inträffat under konflikten och som de båda nyhetskanalerna beskrivit i nyhetsartiklar. Det har möjliggjort att studien kan förhålla sig till fem fasta fenomen som båda medierna täcker. I studien har vi undersökt om det föreligger några skillnader och likheter i dessa två kanalers beskrivningar. Vi har också tittat på hur eventuella budskap förmedlas.

Tidigare forskning kring mediers eventuella påverkansförsök och skildring av konflikter i modern tid har visat på att medier kan agera utifrån en satt agenda eller någon form av syfte för hur skildringarna presenteras. Vårt bidrag är att vi vill bidra till ökad förståelse kring detta. Hade studien haft möjligheten till en ökad tidsram hade vi kunnat använda flera artiklar som beskriver samma eller likartat ämne. Vår studie täcker inte in de politiska oroligheter som förekom i inledningen av händelseutvecklingen i Ukraina.

En receptionsstudie med intervjuer av fokusgrupper hade varit intressant att genomföra med dessa artiklar som material. Där hade vi kunnat studera hur läsare uppfattar och tolkar de artiklar som vi använt i studien. Detta hade dock krävt betydligt mer tid än vad som studien har möjlighet till.

Studiens teoretiska och metodologiska ramverk har möjliggjort att kunde identifiera konkreta skillnader och likheter mellan respektive mediekanals artiklar. Utifrån detta har vi kunnat skönja de budskap som respektive nyhetskanal för fram.

Agenda-setting teorins resonemang och antaganden (Bruhn Jensen 2012:160–161) kring mediers inflytande i samhället samt den kritiska realismen (Bruhn Jensen 2012:297–298) har hjälpt till att vi har haft ett kritiskt tänkande kring CNN:s och RT:s budskap. Exempelvis har de teorierna bidragit till att se de bakomliggande agendor och mekanismer som kan tänkas speglas i mediernas förmedling på det sätt som de gör och varför de förmedlar samma händelser på så relativt olika sätt. Laddade meningsbärare har vi sett flera av som framgår av analys av ordval.

Genom att använda Krippendorff modellen och kritisk innehållsanalys har vi kunnat identifiera konkreta meningsbärare i artiklarna.

Genom dessa meningsbärare har vi se de specifika skillnader som fanns mellan nyhetskanalernas användning av ord, meningar, citat och källor för att förmedla budskap.

Det teoretiska och metodologiska ramverket som vi har använt har inneburit att risken för eventuella personliga och subjektiva tolkningar har minimerats genom att vi har utgått från dessa vetenskapliga modeller.

Vår studie har bidragit till en ökad kunskap om mediers förmedling av nyheter i denna konflikt. Arbetet har besvarat hur dessa två globala mediekanaler skiljer sig från varandra och hur budskap manifesteras och förmedlas av dem.

Under studiens gång noterade vi att en annan nyhetskanal, BBC, arbetar efter så kallade Editorial Guidelines. Det är något som vi inte har kunnat hitta hos vare sig CNN eller RT. Editorial Guidelines är ett verktyg eller ett ramverk för journalister som anger kanalens grundläggande principer och ståndpunkter för nyhetsförmedlingen.

Just frågan om Editorial Guidelines kan kanske ge upphov till framtida studier om nyhetsförmedlingen i Ukrainakonflikten. Det vore intressant att undersöka den samlade förmedlingen hos RT och CNN under en längre tidsperiod när den väpnade delen av konflikten är över. Det antar vi rimligtvis innebär en mycket stor volym artiklar och ämnen.

Genom att vi har använt oss utav ett perspektiv som manar till kritiskt tänkande, en konkret vetenskaplig analysmodell i form av Krippendorff-modellen anser vi att vi minskat en subjektiv prägel på studien. Det är också viktigt att inse att i studien har vi gjort en tolkning av medias tolkning av en händelse. Detta innebär att våra tankar och upplevelser av texten i artiklarna kan komma med på ett eller annat mindre sätt.

7. Källförteckning

Referenser

Alvesson, Mats & Kaj Sköldberg (2008) *Tolkning och reflektion: Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Andén-Papadopoulos, Kari (2005) Propagandakriget i backspegeln – en studie i påverkansförsök och svenska nyhetsmedier. *Krisberedskapsmyndigheten*. Temaserie 2005 (3). Stockholm. Hämtad 2014-09-23. Tillgänglig på:

<https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/20745.pdf>

Andén-Papadopoulos, Kari (2008) The Abu Ghraib torture photographs, News frames, visual culture, and the power of images. *Journalism* 9 (1) UK: Sage. Hämtad 2015-09-27.

Tillgänglig på:

<http://www.uk.sagepub.com/mcquail6/Online%20readings/14b%20Anden-Papadopolous.pdf>

Aspers, Patrik (2011) *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. Andra upplagan. Malmö: Liber.

Bruhn Jensen, Klaus (2012) *A handbook of media and communication research. Qualitative and quantitative methodologies*. Second edition. New York: Routledge.

Eliasson, Annika (2013) *Kvantitativ metod från början*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Fairclough, Norman (1992) *Discourse and social change*. UK: Cambridge.

Fairclough, Norman (1995) *Critical Discourse analysis*. New York: Longman group Limited

Flew, Terry (2008) *New Media: An introduction*. Third edition. South Melbourne: Oxford University Press.

Helpeuromaidan. What is Euromaidan. Hämtad 2014-11-23. Tillgänglig på:

<http://helpeuromaidan.org/what-is-euromaidan>

Karlberg, Maria & Mral, Brigitte (1998) *Heder och påverkan. Att analysera modern retorik*. Stockholm: Natur och kultur.

Krippendorff, Klaus (2004) *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Second Edition. Sage.

McCombs, Maxwell E (2001) *Agenda setting*. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences.

McQuail, Denis (2010) *Mass Communication Theory*. Sixth edition. UK: Sage.

National Geographic. Ukraine geography and history. Hämtad 2014-09-20. Tillgänglig på: <http://news.nationalgeographic.com/news/2014/01/140129-protests-ukraine-russia-geography/history/>

Nohrstedt, Stig Arne & Höijer Birgitta & Ottosen, Rune (2002) Kosovokonflikten, medierna och medlidandet, *Styrelsen för psykologiskt försvar* Rapport 190. Stockholm. Hämtad: 2014-09-23. Tillgänglig på: https://www.msb.se/Upload/Produkter_tjanster/Publikationer/SPF/Kosovokonflikten%20medierna%20och%20medlidandet.pdf

Nord, Lars och Strömbäck, Jesper (2002) Tio dagar som skakade världen. *Styrelsen för psykologiskt försvar* Rapport 186. Stockholm. Hämtad 2014-09-27. Tillgänglig på: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:30371/FULLTEXT01.pdf>

Osborn, Andrew (2005), Russias CNN wants to tell it like it is, *The Age* 16 Februari. Hämtad 2014-09-23. Tillgänglig på: <http://www.theage.com.au/news/world/russias-cnn-wants-to-tell-it-like-it-is/2005/08/15/1123958007022.html>

Russia Today 1. About us. Hämtad 2014-10-23. Tillgänglig på: <http://rt.com/about-us/>

Russia Today 2. Distribution. Hämtad 2014-10-23. Tillgänglig på: <http://rt.com/about-us/distribution/>

Shaw, Donald L & McCombs, Maxwell E (2014) *New Directions in Agenda-Setting Theory and Research*. UK: Routledge.

Stoehrel, Veronica (2007). Vetenskapliga antaganden och definitioner av begrepp: Normativa nedslag i en normativ kontext. *Nordicom Information* 1 (47). Göteborgs Universitet. Hämtad: 2014-09-17) Tillgänglig på:

(http://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitelpdf/245_stoehrel.pdf)

Thussu, Dayan Kishan (2006) *International Communication. Continuity and change*. Second edition. UK: Holder Arnold.

Time Warner. About us. Hämtad 2014-10-12. Tillgänglig på:

<http://www.timewarner.com/company/about-us>

Turner Broadcasting. Company Overview. Hämtad 2014-11-23. Tillgänglig på:

<http://www.turner.com/company#/company/overview>

Empiriskt material

CNN

CNN Staff (2014) 19 Ukrainian troops killed in rocket attack, military says. *CNN* 11 juli, Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på: <http://edition.cnn.com/2014/07/11/world/europe/ukraine-crisis/index.html>

Elizabeth Landau , Diana Magnay, Ben Wedeman (2014) In Russia's 'low-key' invasion of Crimea, the fight is over information. *CNN* 4 mars, Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:

<http://edition.cnn.com/2014/03/03/world/europe/ukraine-crimea/>

Laura Smith-Spark, Ivan Watson (2014), 80 bodies may still be at MH17 crash site, Australian official says. *CNN* 1 augusti. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:

<http://edition.cnn.com/2014/07/31/world/europe/ukraine-crisis/>

Nick Paton Walsh, Ralph Ellis (2014) Ukrainian troops, separatists battle at Donetsk airport
CNN 27 maj, 2014, Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:

<http://edition.cnn.com/2014/05/26/world/europe/ukraine-airport-fighting/>

Phil Black, Barbara Starr, Brian Todd (2014) Ukraine: Two military jets shot down over
Donetsk. *CNN* 24 juni. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:

<http://edition.cnn.com/2014/07/23/world/europe/ukraine-crisis/index.html>

RT

RT (2014) White House says Russia "culpable" of MH17 downing, cites "social media
reports. *Russia Today* 26 juli. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på: [http://rt.com/usa/175748-
washington-blames-putin-plane/](http://rt.com/usa/175748-washington-blames-putin-plane/)

RT (2014) Slaughterhouse': Civilians die in Kiev's ruthless military attacks. *Russia Today* 29
maj. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på: [http://rt.com/news/161772-eastern-ukraine-attack-
deaths/](http://rt.com/news/161772-eastern-ukraine-attack-deaths/)

RT (2014) Putin: 'Nonsense - no Russian troops, special services in east *Ukraine Russia
Today* 17 april Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på: [http://rt.com/news/putin-qa-session-
questions-084/](http://rt.com/news/putin-qa-session-questions-084/)

RT (2014) Putin: Russian citizens, troops threatened in Ukraine, need armed forces'
protection. *Russia Today* 1 mars. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:
<http://rt.com/news/russia-troops-ukraine-possible-359/>

RT (2014) 30 civilians killed, orphanage destroyed as Kiev forces hit town near Donetsk –
local militia *Russia Today* 12 juni. Hämtad 2014-10-17. Tillgänglig på:
<http://rt.com/news/172288-civilians-killed-ukraine-orphanage/>

Bilaga: 1. A

Citatöversikt

Invasionen av Krim-halvön:

CNN - "In Russia's 'low-key' invasion of Crimea, the fight is over information".

RT - "Putin: 'Nonsense - no Russian troops, special services in east Ukraine'".

Nedskjutningen av Malaysian Airlines flight MH-17:

CNN - "80 bodies may still be at MH17 crash site, Australian official says".

RT - "White House says Russia 'culpable' of MH17 downing, cites social media reports".

Striden om flygplatsen i Donetsk:

CNN - "Ukrainian troops, separatists battle at Donetsk airport".

RT - "Slaughterhouse': Civilians die in Kiev's ruthless military attacks".

Attacken med flera dödsoffer I staden Zelenodolsk:

CNN - "19 Ukrainian troops killed in rocket attack, military says".

- "Not a single terrorist will avoid responsibility; each of them will be punished...militants will pay hundreds of their lives for each life of our servicemen".

RT - "30 civilians killed, orphanage destroyed as Kiev forces hit town near Donetsk local militia".

Nedskjutningen av ukrainskt stridsflyg och den kaotiska situationen i Donetsk-området:

CNN - "Two military jets shot down over Donetsk".

RT - "Putin: Russian citizens, troops threatened in Ukraine, need armed forces' protection".

Bilaga: 1.B

Objektanalys 1

Unitizing: Cable News Network (CNN) - In Russia's 'low-key' invasion of Crimea, the fight is over information.

Sampling: Krim-halvön i Ukraina har ockuperats av utländska soldater av okänd nationalitet. Soldaterna bär ingen form av identifikation som kan koppla dem till en specifik nation.

Invasionen av Krim beskrivs som "A very low-key kind of invasion." och beskriver den osäkerhet som råder kring varför soldaterna inte identifierar sig. Var dem kommer ifrån är osäkert och även deras syfte på Krim är okänt. Beväpnade "män" blockerar in och utfarterna till tio ukrainska baser runt om på Krim och har setts patrullera på gatorna i den regionala huvudstaden Simferopol samt har omringat de lokala ukrainska regeringsbyggnaderna i staden. Trots hysterin som råder i ukrainsk statsmedia är situationen på Krim lugn och inga skott har avlossats. På Krim och i synnerhet i Simferopol är antalet etniska ryssar stort vilket beror på att ön har tillhört Ryssland i 230 år och direkt gränsar till den Ryska Federationen. Osäkerheten kring varför soldaterna är på plats i Krim ger upphov till spekulationer i nyhetsförmedlingen "war of information in the region between those who watch Russian state TV and those who are getting their news from the West, none of them listening to the calls from Kiev for unity in this country". En händelse beskrivs där den ryska svartahavsflottans general sägs ha bordat ukrainska skepp som ligger i kaj i Sevastopol och get dem alternativen att svära lojalitet mot Folkrepubliken Donetsk eller bli anfallna. Genom nyhetskanalen Interfax hävdar ryska myndigheter att påståenden om ryska trupper skulle vara i Ukraina är struntprat och lögn.

Reducing: Krim-halvön har invaderats av beväpnade män ifrån en okänd stat. Stor osäkerhet råder i Krimområdet och i medierna. Spekulering kring orsaken till invasionen och varifrån soldaterna kommer. Historisk koppling mellan Ryssland och Krim där många ryssar bor och verkar trots att området är Ukrainskt. En lugn konflikt utan dödsoffer. Ryska trupper sägs röra sig på Krim och Ryssland avvisar sådana påståenden som lögn.

Manifest/Latent: Artikeln ger intryck av att dem okända soldaterna är ryssar vilket sker genom att historiska band till Ryssland tas upp i direkta samband när dem okända soldaterna beskrivs. Men även genom att artikeln hävdar i flertalet vittnespåståenden om att ryska trupper skall ha setts i gränsområdet mellan Krim och Ryssland.

Genom citatet "War of information in the region between those who watch Russian state TV..." ger artikeln sken av att det är ryssar som är involverade i händelserna eller ligger bakom invasionen.

Kodning: Konflikt, invasion, Krim, okänd, media, Sevastopol, Simferopol, beväpnade, information, TV, trupper, lögn, Ukraina, påstå, etniska ryssar.

Christian Isberg

Kamil Sytniowski

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se